

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની વડી અદાલતમાં

ટેક્સ અપીલ નં.૪૨૯/૨૦૦૦

વિથ

ટેક્સ અપીલ નં.૩૬૬/૨૦૦૧

વિથ

ટેક્સ અપીલ નં.૩૬૭/૨૦૦૧

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જયંત પટેલ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એસ. એચ. વોરા

=====

- ૧ શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી હા આપવામાં આવી શકે?
- ૨ રિપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં? હા
- ૩ શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની અંતિમ નકલ જોવા ઇચ્છે છે? ના
- ૪ શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ કે પછી તે હેઠળ કરવામાં ના આવેલા કોઈ આદેશના અર્થઘટન અંગેના કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?
- ૫ શું તે સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવાનો છે? ના

=====

આઈ. ટી. ઓ. અપીલકર્તા (ઓ)

વિરુદ્ધ

ભરત એ. મેહતા. સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં.૧ તરફે વકીલ શ્રીમતી મૌના એમ. ભટ્ટ

સામાવાળા(ઓ) નં.૧ તરફે વકીલ શ્રી જે. પી. શાહ વતી શ્રી એમ. જે. શાહ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જયંત પટેલ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એસ. એચ. વોરા

તારીખ:૦૩/૦૨/૨૦૧૫

સીએવી ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એસ. એચ. વોરા દ્વારા)

૧ કાયદાના સામાન્ય નોંધપાત્ર પ્રશ્નમાંથી ઉદ્ભવતી તમામ અપીલને એકસાથે સાંભળવામાં આવે છે અને આ સામાન્ય ચુકાદા દ્વારા તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

૨. તમામ અપીલમાં રકમ અને આકારણી વર્ષની હદ સિવાય સમાન અને સમાન તથ્યો અને કાયદો સામેલ હોવાથી, તે બાબતોમાં આધાર તરીકે ટેક્સ અપીલ નં.૪૨૯/૨૦૦૦ ના તથ્યોને ધ્યાનમાં લઈને એકસાથે નિર્ણય લેવામાં આવે છે.

૩. અપીલકર્તા-આવકવેરાની અપીલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા I.T.A. નં.૧૬૮૩/Ahd/૧૯૯૯ માં પસાર કરવામાં આવેલા ૧૭.૦૫.૨૦૦૦ તારીખના આદેશ, I.T.A. નં.૮૩૨/Ahd/૨૦૦૦ માં પસાર કરવામાં આવેલા ૦૧.૦૩.૨૦૦૧ તારીખના આદેશ અને A. Y. ૧૯૯૨-૧૯૯૩ માટે I.T.A. નં.૮૩૩/Ahd/૨૦૦૦ માં પસાર કરવામાં આવેલા ૦૧.૦૬.૨૦૦૧ તારીખના આદેશથી વ્યથિત મહેસૂલ વિભાગે આવકવેરાના અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૨૬૦ A હેઠળ (ટૂંકમાં, 'અધિનિયમ') વર્તમાન અપીલ દાખલ કરી છે, જેમાં ટેક્સ અપીલ ૪૨૯/૨૦૦૦માં ઘડવામાં આવેલા કાયદાના નીચેના સામાન્ય પ્રશ્નનો પ્રસ્તાવ મૂકવામાં આવ્યો છે, ત્રણેય અપીલમાં આ અદાલતના નિર્ણય માટે, જે નીચે મુજબ છે:-

“અપીલ ટ્રિબ્યુનલ કાયદામાં યોગ્ય છે કે કેમ અને રૂ. ૫,૨૨,૫૦૦-નો ઉમેરો હટાવવાના તથ્યો પર ચુ/એસ બનાવવામાં આવ્યા છે.૬૯ બંગલાના સંપાદન માટે બિલ્ડરોને “નાણાં પર” ચૂકવણી કરવા માટેના કાયદાનું શું?”.

૪. અપીલ રજૂ કરવા તરફ દોરી જતી સંક્ષિપ્ત હકીકતો આ રીતે સારાંશિત કરી શકાય છે:-

૪.૧ ૨૭.૦૩.૧૯૯૨ પર, શ્રી દિલીપકુમાર દામોદરદાસ દેસાઈ અને શ્રી ભરતભાઈ એસ. દેસાઈના રહેણાંક પરિસરમાં કાયદાની કલમ ૧૩૨ હેઠળ તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી. આ બંને વ્યક્તિઓ મેસર્સમાં ભાગીદારો હતા. દેસાઈ બ્રધર્સ અને મહાદેવિયા એસોસિએટ્સ, દૂરદર્શન, અમદાવાદ નજીક 'ટ્યૂલિપ-૧

અને ટ્યૂલિપ-૨' યોજના હેઠળ બંગલાના વિકાસમાં રોકાયેલા છે. સાથે સાથે, આ પેઢીના પરિસરનું કાયદાની કલમ ૧૩૩એ હેઠળ સર્વેક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું. કાર્યવાહી દરમિયાન, ઉપરોક્ત બે વ્યક્તિઓએ ઉપરોક્ત 'ટ્યૂલિપ' યોજનામાં બંગલો વેચતી વખતે 'પૈસા પર' મેળવ્યા હોવાનું સ્વીકાર્યું હતું અને તેઓએ સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે ૬૦ ટકા વળતર ચેક દ્વારા અને ૪૦ ટકા રોકડમાં પ્રાપ્ત થયું હતું. તદ્દનુસાર, તેમણે પ્રાપ્ત થયેલા અને ખાતાઓમાં નોંધાયેલા નહીં હોય તેવા 'નાણાં પર' ના કારણે રૂ.૧૫૦ લાખ જાહેર કર્યા છે. ઉપરોક્ત સામગ્રીના પ્રકાશમાં, મૂલ્યાંકન અધિકારીએ નિષ્કર્ષ કાઢ્યો હતો કે સંબંધિત સામાવાળાઓએ 'નાણાં પર' તરીકે ચોક્કસ રકમ ચૂકવી હતી. ૨૦૦૦ના ટેક્સ અપીલના આકારણીદારના કિસ્સામાં, આકારણીદારને વેચવામાં આવેલા બંગલાની કિંમત ('નાણાં પર' સહિત) આકારણી અધિકારી દ્વારા રૂ.૧૧,૩૫,૦૦૦/- પર લેવામાં આવી હતી. જ્યારે, સામાવાળા-કરદાતાએ બિલ્ડરને રૂ. ૬,૧૨,૫૦૦ થી વધુ કંઈપણ ચૂકવ્યું હોવાનો ઇનકાર કર્યો હતો અને તેથી, કાયદાની કલમ ૧૪૮ હેઠળ બહાર પાડવામાં આવેલી નોટિસનો ઉગ્ર વિરોધ કર્યો હતો અને સામાવાળા-કરદાતાએ મૂળ વળતરમાં જાહેર કરવામાં આવેલી સમાન આવક જાહેર કરીને આવકનું સુધારેલું વળતર દાખલ કર્યું હતું. અંતે, આકારણી અધિકારી એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યા કે રૂ. ૫,૨૨,૫૦૦ ની રકમ-સામાવાળા દ્વારા 'ટ્યૂલિપ-II' યોજનામાં બંગલો હસ્તગત કરવા માટે

કરવામાં આવેલ સમજાવી ન શકાય તેવું રોકાણ હોવાથી, ઉપરોક્ત રકમ કાયદાની કલમ ૬૯ હેઠળ આકારણીકર્તાની આવક તરીકે ઉમેરવામાં આવી હતી.

૪.૨. આવકવેરાના કમિશનર (અપીલ-II), અમદાવાદ સમક્ષ અપીલ પર, આવકવેરાના કમિશનરે સામાવાળા-આકારણીદાર અને તેથી, સામાવાળા-આકારણીદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને ફગાવી દીધી હતી અને ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ ઉપરોક્ત અપીલને પસંદ કરી હતી.

૪.૩. ટ્રિબ્યુનલના આદેશ પરથી જોઈ શકાય છે કે ટેક્સ અપીલ નં.૪૨૯/૨૦૦૦ના સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને મંજૂરી આપતી વખતે ટ્રિબ્યુનલે શોધી કાઢ્યું હતું કે અપીલકર્તા-કરદાતાઓના કિસ્સામાં 'નાણાં પર' નો ઉમેરો નીચેની રીતે અન્યાયી હતો:-

“૭. અમે પક્ષોની હરીફ રજૂઆતોમાં સાવચેતી રાખીએ છીએ. શોધના પરિણામે, દેસાઈ બ્રધર્સ અને તેમના સહયોગીઓએ તેમના ભાગીદારો દ્વારા સ્પષ્ટપણે સ્વીકાર્યું હતું કે તેમને પ્રોજેક્ટ ટ્યૂલિપ-૧ અને ટ્યૂલિપ-૨ પરના બંગલાના વેચાણ પર નાણાં મળ્યા હતા. આ કંપનીઓએ પણ રૂ. ૧. ૫૦ કરોડ ગુપ્ત આવક તરીકે નાણાં પર. આમ, જ્યાં સુધી દેસાઈ બંધુઓની વાત છે, તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલી જાહેરાત દ્વારા સમર્થન પામેલો તેમનો પોતાનો સ્વીકાર તેમને સંપૂર્ણપણે બાંધે છે, અને તેથી, તેમના હાથમાં રહેલા નાણાંના મૂલ્યાંકનને કોઈ પડકાર ન હોઈ શકે. જો કે, વર્તમાન અપીલમાં સામેલ પ્રશ્ન એ છે કે દેસાઈ બ્રધર્સનું નિવેદન/સ્વીકાર અને તેમની જાહેરાત કરદાતાને કેટલી હદે બાંધે છે અથવા કરદાતાના હાથમાં રહેલા નાણાં પર મૂલ્યાંકનને યોગ્ય ઠેરવવા માટે તેનો ઉપયોગ કરી શકાય છે.

૭.૧. હવે તે કુદરતી ન્યાયનો સારી રીતે સ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે મૂલ્યાંકનના હેતુઓ માટે કરદાતાની વિરુદ્ધ ઉપયોગમાં લેવાતી કોઈપણ સામગ્રી કરદાતાને રજૂ કરવામાં આવે અને તેને તેનું ખંડન કરવાની તક પણ આપવામાં આવે. ઉમેદવારને નોટિસ આપ્યા વિના કોઈપણ સામગ્રી અથવા માહિતીનો ઉપયોગ પ્રતિબંધિત છે અને સામગ્રીનો કોઈપણ ગેરકાયદેસર ઉપયોગ સમગ્ર મૂલ્યાંકનને દૂષિત કરે છે અને તેને રદબાતલ બનાવે છે. ઉપરોક્ત દરખાસ્તને ટેકો આપતા અધિકારીઓની સંખ્યા છે. અમે કિશનચંદ ચેલ્સારામ વી/એસના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતની નીચેની દલીલો ઉપયોગી રીતે ટાંકી શકીએ છીએ. CIT ૧૨૫ ITR ૭૧૩ ૭૧૪ પર (મુખ્ય નોંધો):-

“ચોજાયેલ, વડી અદાલતના નિર્ણયને ઉલટાવીને,

(i) એ હકીકતો પર કે ૧૮ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૯૫ અને ૯ માર્ચ, ૧૯૫૭ના બે પત્રો એવા કોઈ ભૌતિક પુરાવા નથી કે જેને ટ્રિબ્યુનલ એ તારણ પર પહોંચવાના હેતુથી ધ્યાનમાં લઈ શકે કે મદ્રાસથી કરદાતાએ રૂ. ૧૯૪૬, જેથી વ્યક્તિગત જ્ઞાન હોય. જે વિભાગ અને દસ્તાવેજોના આધારે તેમણે નિવેદનો આપ્યા હતા અને તે દસ્તાવેજો અને કાગળો સાથે કરદાતાનો સામનો કર્યો હતો. એ વાત સાચી હતી કે આવકવેરાના કાયદા હેઠળની કાર્યવાહી ૧૯ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૫ના પત્રને સાબિત કરવા માટે બેંકના મેનેજરને પુરાવા તરીકે બોલાવ્યા વિના પણ તેને પુરાવા તરીકે ધ્યાનમાં લઈ શકાય તેમ ન હતું. પરંતુ આવકવેરાના સત્તાવાળાઓ તેના પર આધાર રાખે તે પહેલાં, તેઓ તેને કરદાતા સમક્ષ રજૂ કરવા માટે બંધાયેલા હતા, જેથી કરદાતા તેના દ્વારા કરવામાં આવેલા નિવેદનોના સંદર્ભમાં બેંકના મેનેજરની ઉલટ તપાસ કરવાની તક માગીને તેમાં સમાવિષ્ટ નિવેદનોને ઉલટાવી શકે. જ્યારે મેનેજર ૯ માર્ચ, ૧૯૫૭ ના રોજ પત્રમાં ઉલ્લેખિત સમન્સની આજ્ઞામાં હાજર થયો ત્યારે શું થયું અને તેણે શું નિવેદન આપ્યું હતું તે અંગે પણ કોઈ સ્પષ્ટતા કરવામાં આવી ન હતી. ”.

૭.૨. મૂલ્યાંકન અધિકારી ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતોથી સંપૂર્ણપણે વાકેફ હોવાથી અને તેમના પરિસરમાં તપાસ દરમિયાન અથવા તે પછી દેસાઈ બ્રધર્સ દ્વારા કરવામાં આવેલા સ્વીકાર પર આધાર રાખતા ન હોવાથી તેમજ આવકવેરાના કાયદા હેઠળ તેમના મૂલ્યાંકનમાં ત્યારબાદ એકત્રિત કરવામાં આવેલી સામગ્રી પર પણ આધાર રાખતા ન હોવાથી તેમણે કાયદાની જરૂરિયાતને પૂર્ણ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. તેમણે દેસાઈ બ્રધર્સને બોલાવ્યા અને કરપાત્ર

વ્યક્તિ/તેમના પ્રતિનિધિની હાજરીમાં તેમનું નિવેદન નોંધ્યું અને કરપાત્ર વ્યક્તિને લાવવા માટે તેમની તપાસ કરવાની તક આપી. અમે પહેલેથી જ દેસાઈ બ્રધર્સના ૦૭.૧૦.૧૯૮૮ ના નિવેદનનો ઉલ્લેખ કર્યો છે અને પરીક્ષા, કોસ એક્ઝામિનેશન અને ફરીથી પરીક્ષામાં તેમના દ્વારા આપવામાં આવેલા પ્રશ્નો અને જવાબોનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. ઉપરોક્ત કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં, દેસાઈ બ્રધર્સે સ્પષ્ટપણે સ્વીકાર્યું હતું કે કરદાતાને વેચવામાં આવેલા બંગલાની કિંમત રૂ.૦૫.૧૯૮૩ ના ફાળવણી પત્ર મુજબ રૂ. ૫ લાખમાં સ્વીકારવામાં આવે છે કે આ ઇમારતનો કબજો રૂ. ૬ લાખની રસીદ પર કરદાતાને સોંપવામાં આવ્યો હતો. દેસાઈ બ્રધર્સે વેચાણના ભાગરૂપે રૂ.૬ લાખ ઉપરાંત રૂ.૧૨,૦૦૦/- ની ચૂકવણીની રસીદ પણ સ્વીકારી હતી. પ્રશ્ન નંબર ૬ નો જવાબ નીચે મુજબ છે:-

“તે સાચું છે કે કોઈ વધારાની રકમ ચૂકવવામાં આવી નથી (અમારા દ્વારા ભાર મૂકવા માટે રેખાંકિત).

મૂલ્યાંકન અધિકારીએ પોતાનો કેસ સ્થાપિત કરવાના દૃષ્ટિકોણથી સાક્ષીની વધુ તપાસ હાથ ધરી હતી જે તકનીકી રીતે પુરાવા અધિનિયમ હેઠળ "ફરીથી તપાસ" હતી. પુનઃપરીક્ષા પછી સામાન્ય રીતે મૂલ્યાંકનકર્તા દ્વારા વધુ પ્રતિપરીક્ષા થવી જોઈતી હતી પરંતુ એવું લાગે છે કે આવી કોઈ વધુ પ્રતિપરીક્ષા હાથ ધરવામાં આવી ન હતી, તે સ્પષ્ટ નથી કે મૂલ્યાંકનકર્તાના પ્રતિનિધિએ આવી પ્રતિપરીક્ષા માટે આગ્રહ કર્યો હતો કે નહીં. કોઈપણ રીતે, ફરીથી તપાસમાં, સાક્ષીઓએ જણાવ્યું ન હતું કે તેમને બંગલાના વેચાણ માટે કરદાતા પાસેથી કોઈ પૈસા મળ્યા હતા. નિવેદનમાં વધુમાં સ્થાપિત કરવામાં આવ્યું હતું કે, પ્રથમ તો એ કે 'ID ૨' તારીખના ફાળવણી પત્ર અને અન્ય દસ્તાવેજ પુરાવા અનુસાર, કરદાતાએ બંગલો હસ્તગત કરવા માટે માત્ર રૂ. ૬ લાખ રૂપિયા અને 'ID ૧,૦૦૦/-' ચૂકવ્યા હોવાનું દર્શાવ્યું હતું, બીજું, તપાસ છતાં, મહેસૂલ સત્તામંડળો એવા કોઈ દસ્તાવેજ પર હાથ મૂકી શક્યા ન હતા જે દર્શાવે કે કરદાતાએ નાણાં ચૂકવ્યા હતા. ત્રીજું, મૂલ્યાંકન અધિકારી સાક્ષી પાસેથી એ નકારી શક્યા કે ફરીથી પરીક્ષાના પ્રશ્ન નંબર ૪ માં છુપાયેલી ધમકી છતાં કરદાતાએ નાણાં ચૂકવ્યા હતા. જે સ્થિતિ બહાર આવી છે તે એ છે કે જ્યારે સાક્ષીઓની કરદાતાની હાજરીમાં તપાસ કરવામાં આવી હતી (કુદરતી ન્યાયની જરૂરિયાત મુજબ) ત્યારે તેમણે એવું કહ્યું ન હતું કે કરદાતાને નાણાં પર કોઈ ચૂકવણી કરવામાં આવી હતી, પરંતુ તેનાથી વિપરીત, પ્રશ્ન નંબર ૪ ના જવાબમાં જણાવવામાં આવ્યું

હતું કે તેમને રૂ. ૬,૧૨,૦૦૦ સિવાયના નાણાં ચૂકવવામાં આવ્યા હતા. ”.

૫ અપીલકર્તા તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી મૌના ભટ્ટે-મહેસૂલએ દલીલ કરી હતી કે ટ્રિબ્યુનલનો આદેશ એવા તારણો પર આધારિત છે જે વિકૃત પ્રકૃતિના છે અને તેથી, વર્તમાન કાર્યવાહીમાં કાયદાની કલમ ૨૬૦ A હેઠળ દખલગીરી જરૂરી છે. તેમના જણાવ્યા અનુસાર, ટ્રિબ્યુનલે બંગલાના સંપાદન માટે બિલ્ડર્સને 'ઓન મની' ની ચુકવણી માટે કાયદાની કલમ ૬૮ હેઠળ બનાવેલા રૂ. ૫,૨૨,૫૦૦ ના વધારાને દૂર કરવામાં ભૂલ કરી છે. ટ્રિબ્યુનલના આદેશના પેરા ૭ માં નોંધાયેલા તથ્યોના તારણોનો ઉલ્લેખ કર્યા પછી અને આકારણી આદેશના પેરા ૧૧માં આકારણી અધિકારી દ્વારા નોંધાયેલા તથ્યોના તારણો તરફ અમારું ધ્યાન દોર્યા પછી, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ઉપરોક્ત બિલ્ડરોએ રૂ.૧૫૦ લાખની બિનહિસાબી આવક જાહેર કરી છે અને તેઓએ એ પણ જાહેર કર્યું છે કે તેમને 'ટ્યૂલિપ-૧ અને ટ્યૂલિપ-૨' યોજનામાં બંગલાની કિંમત માટે ૬૦ ટકા રકમ ચેક દ્વારા અને ૪૦ ટકા રોકડ 'ઓન મની' તરીકે મળી છે. આકારણી અધિકારીના હાથે શ્રી દિલીપકુમારની વધુ તપાસ પર આધાર રાખ્યા પછી, એવું જાણવા મળ્યું હતું કે બિલ્ડર્સ તેમના સભ્ય-વાઈસ દ્વારા જાળવવામાં આવેલા કોઈ ખાતાની ગેરહાજરીમાં આકારણીદાર પાસેથી કોઈ 'નાણાં પર' પ્રાપ્ત થયા છે કે કેમ તે કહેવાની સ્થિતિમાં ન હતા. તેણીના જણાવ્યા અનુસાર, ટ્રિબ્યુનલે બિલ્ડરની વધુ તપાસ પર વિચાર કર્યો નથી, જે મૂલ્યાંકન અધિકારી દ્વારા સામાવાળા-મૂલ્યાંકનકર્તાના હાથે ઉપરોક્ત સાક્ષીની કોસ-

એક્ઝામિનેશન પછી હાથ ધરવામાં આવી હતી. તેણીની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી ભટ્ટ એ એમ. જનાર્દન રાવ વી/એસના કેસમાં આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો. આવકવેરાના સંયુક્ત કમિશનરે ૨૭૩ ITR ૫૦માં અહેવાલ આપ્યો હતો, જેમાં એવું માનવામાં આવ્યું છે કે અપીલમાં કાયદાનો નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સામેલ છે કે કેમ તે નક્કી કરવા માટેના પરીક્ષણો આ પ્રમાણે છે: (i) પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે તે પક્ષકારોના નોંધપાત્ર અધિકારોને અસર કરે છે કે કેમ, અથવા (ii) પ્રશ્ન સામાન્ય જાહેર મહત્વનો છે, અથવા (iii) શું તે એ અર્થમાં ખુલ્લો પ્રશ્ન છે કે આ મુદ્દાનું સમાધાન સુપ્રીમ કોર્ટ અથવા પ્રિવી કાઉન્સિલ અથવા ફેડરલ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવ્યું નથી, અથવા (iv) મુદ્દો મુશ્કેલીથી મુક્ત નથી, અથવા (v) તે વૈકલ્પિક દૃષ્ટિકોણ માટે ચર્ચાની હાકલ કરે છે. ”.

૬. છેલ્લે, વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી ભટ્ટ એ ભાનુવિજયસિંહ એમ. વાઘેલા (ડિસેમ્બર) (LR દ્વારા) ના કેસમાં આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો. વી/એસ. આવકવેરાના અધિકારીએ ૩૫૩ ITR ૧૪૬માં અહેવાલ આપ્યો હતો જેથી દલીલ કરી શકાય કે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત આદેશમાં, તથ્યના તારણો વિકૃત પ્રકૃતિના છે અને તેથી, તે કાયદાની કલમ ૨૬૦ A હેઠળ સત્તાઓના ઉપયોગમાં વિવાદિત આદેશમાં દખલગીરી માટેનો આધાર હશે.

૭ તેનાથી વિપરીત, વિદ્વાન વકીલ શ્રી એમ. જે. શાહ વિદ્વાન વકીલ શ્રી જે. પી. માટે હાજર રહ્યા. શાહ સામાવાળા માટે-તમામ અપીલમાં મૂલ્યાંકનકર્તાએ નિવેદનના આધારે કાયદાની કલમ ૬૯ હેઠળ ઉમેરાને દૂર કરવા તરફ દોરી ગયેલા તારણોને સમર્થન આપ્યું હતું અને ઉપરોક્ત સાક્ષી Mr. Desai ની વધુ કોસ-એક્ઝામિનેશન, જેમણે સામાવાળા-મૂલ્યાંકનકર્તા દ્વારા 'નાણાં પર' ચૂકવણી કરવામાં આવી હોવાના દાવાને સમર્થન આપ્યું ન હતું. તેમના જણાવ્યા અનુસાર, એવું દર્શાવવા માટે કોઈ પુરાવા નથી કે સામાવાળા-એસેસીમાંથી કોઈએ 'નાણાં પર' ચૂકવણી કરી હતી અને ન સમજાય તેવું રોકાણ કર્યું હતું અને તેથી, ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નોંધાયેલા તથ્યોના તારણોને ધ્યાનમાં લેતા, અપીલના વર્તમાન જૂથમાં સામેલ કાયદાનો કોઈ પ્રશ્ન નથી, ઘણો ઓછો નોંધપાત્ર પ્રશ્ન છે અને તેથી, (i) આવકવેરાના કમિશનર, સાલેમ વિ/ના કેસમાં આપવામાં આવેલા નિર્ણયોના પ્રકાશમાં તેને ધ્યાનમાં લઈ શકાતો નથી. પી. વી. કલ્યાણસુંદરમે ૨૯૪ આઈટીઆર ૪૯ (એસસી) માં અહેવાલ આપ્યો હતો; (૨) આવકવેરાના અધિક કમિશનર, બોમ્બે શહેર-૧ વિ. શ્રીમતી લતા મંગેશકરે ૯૭ આઈટીઆર ૬૯૬ (બોમ) માં અહેવાલ આપ્યો હતો.

(૩) આવકવેરાના કમિશનર V/S. એમ. કે. બ્રધર્સે ૧૬૩ આઈટીઆર ૨૪૯ (ગુજરાત) માં અહેવાલ આપ્યો હતો અને; (iv) કૃષ્ણા ટેક્સટાઈલ્સ વિ/એસ. આવકવેરાના કમિશનરે ૩૧૦ ITR ૨૨૭ (ગુજરાત) માં અહેવાલ આપ્યો હતો.

૮. અમે બારમાં રજૂઆતો સાંભળી છે અને ત્રણેય અપીલમાં ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશની તપાસ કરી છે અને બારમાં ટાંકવામાં આવેલા કેસ-કાયદામાં નિર્ધારિત સિદ્ધાંતો તેમજ કાયદાની કલમ ૨૬૦એ અને ૬૯માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓની પણ ઝીણવટપૂર્વક તપાસ કરી છે.

૯ કલમ ૨૬૦એની પેટા-કલમ (૧) ટ્રિબ્યુનલના આદેશ સામે માત્ર કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્ન પર જ અપીલ કરવાની જોગવાઈ કરે છે. પદાર્થનો અર્થ થાય છે 'પદાર્થ હોવો, મહત્વપૂર્ણ અથવા આવશ્યક'. 'નોંધપાત્ર' બનવા માટે, કાયદાનો પ્રશ્ન વિવાદાસ્પદ હોવો જોઈએ, જે અગાઉ જમીનના કાયદા અથવા બંધનકર્તા પૂર્વવર્તી દ્વારા નક્કી કરવામાં આવ્યો ન હોવો જોઈએ. તેથી, વર્તમાન અપીલમાં સામેલ મુખ્ય પ્રશ્ન એ છે કે શું ટ્રિબ્યુનલના આદેશમાં દખલ કરવા માટે કોઈ આધાર અથવા કારણ ઊભું થાય છે. બારમાં કરવામાં આવેલી રજૂઆતો પર યોગ્ય વિચારણા કર્યા પછી, અપીલકર્તા-મહેસૂલ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી ભટ્ટ ની દલીલને સમર્થન આપવું શક્ય બનશે નહીં. ટ્રિબ્યુનલે આવકવેરાના કમિશનર (અપીલ) અને આકારણી અધિકારીના આદેશ પર પ્રહાર કરવા માટે વિસ્તૃત કારણો આપ્યા હતા. આમ, હકીકત એ છે કે સમગ્ર મુદ્દો તથ્યાત્મક પાસાઓ પર આધારિત છે અને ટ્રિબ્યુનલ નક્કર કારણો આપીને એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યું કે સામાવાળા-આકારણીકર્તાના કિસ્સામાં 'નાણાં પર' નો ઉમેરો અન્યાયી છે અને તે મુજબ, 'નાણાં પર' નો ઉમેરો કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. અપીલકર્તા માટે વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી ભટ્ટ-મહેસૂલ વિભાગે આ

અદાલત સમક્ષ દર્શાવવાનો નિર્રથક પ્રયાસ કર્યો કે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નોંધાયેલા તથ્યોના તારણો વિકૃત છે કારણ કે ટ્રિબ્યુનલે સાક્ષીની વધુ તપાસની અવગણના ન કરવી જોઈએ-Mr. Desai મૂલ્યાંકન અધિકારી દ્વારા હાથ ધરવામાં આવી હતી. અમારા મતે, આ બીજું કંઈ નહીં પણ એ જોવાનો પ્રયાસ છે કે આ અદાલત એ જાણવા માટે કવાયત હાથ ધરે છે કે શું ટ્રિબ્યુનલે મૂલ્યાંકન અધિકારી દ્વારા નોંધાયેલા તથ્યોના તારણો પર પ્રસ્થાન કરતી વખતે પુરાવા/તથ્યોની પ્રશંસા કરવામાં કોઈ ભૂલ કરી છે કે કેમ. એ કહેવાની જરૂર નથી કે પ્રથમ અપીલીય અદાલત અથવા બીજી અપીલીય અદાલત મૂલ્યાંકન અધિકારી સમક્ષ રજૂ કરાયેલા પુરાવા સાચા હતા કે નહીં તે શોધવાની તેમની સત્તામાં છે અને તેઓ આ મુદ્દાની વાસ્તવિક પૃષ્ઠભૂમિની તપાસ કરવા માટે પણ સશક્ત છે કે કેમ તે તપાસવા માટે કે શું મૂલ્યાંકનકર્તાની આગેવાની હેઠળના પુરાવા વિશ્વસનીય હતા, યોગ્ય રીતે ચુકાદો આપ્યો હતો. પરંતુ, કાયદાની કલમ ૨૬૦એમાં ઉપયોગમાં લેવાતી ચોક્કસ ભાષાના આધારે, આ અદાલત આવી કવાયત હાથ ધરી શકતી નથી. વર્તમાન કેસની પૃષ્ઠભૂમિમાં, આ સંજોગોમાં, ટ્રિબ્યુનલના આદેશમાં દખલ કરવાનો કોઈ આધાર અથવા કારણ અસ્તિત્વમાં નથી કારણ કે કાયદાનો કોઈ પ્રશ્ન આપણી વિચારણા માટે ઊભો થતો નથી, કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન ઘણો ઓછો થાય છે અને એવા નિષ્કર્ષમાં કોઈ વિકૃતિ નથી કે જેના પર વિવાદિત આદેશોમાં દખલગીરી થાય છે તે તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે કે કોઈપણ તારણો તેના સ્વરૂપમાં વિકૃત છે. તેથી, ટ્રિબ્યુનલ

દ્વારા નોંધાયેલા તથ્યોના તારણો હકીકતોની પ્રશંસા પર આધારિત છે અને અપીલ વધુ વિચારણાને પાત્ર નથી, ખાસ કરીને, કાયદાની કલમ ૨૬૦એ હેઠળ અપીલના અવકાશ પર સામાવાળા માટે વિદ્વાન વકીલ Mr. Shah દ્વારા બારમાં ટાંકવામાં આવેલા વિવિધ કેસ-કાયદાના પ્રકાશમાં.

૧૦. આ સંજોગોમાં, ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા તારણો કે મહેસૂલ એ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયું કે કરદાતાએ 'ટ્યૂલિપ' યોજનાના બંગલાઓમાં અપ્રગટ રોકાણ કર્યું છે, તે કાયદાના કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્નને જન્મ આપતું નથી. કરદાતા દ્વારા 'નાણાં પર' ચૂકવણી ન કરવા સંબંધિત તારણ એ હકીકતનો પ્રશ્ન છે અને કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી અને પરિણામે, કાયદાની કલમ ૬૯ હેઠળ આવકમાં વધારાને હટાવવાનો ટ્રિબ્યુનલનો આદેશ કાયદાનો કોઈ પ્રશ્ન ઊભો કરતો નથી, જ્યાં ટ્રિબ્યુનલને એવું સ્થાપિત કરવા માટે કોઈ ભૌતિક પુરાવા મળ્યા નથી કે કરદાતાએ કરદાતા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી આવકના વળતરમાં જે નોંધવામાં આવ્યું હતું તેનાથી વધુ રોકાણ કર્યું હતું. તેથી, મહેસૂલ માટે વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી ભટ્ટ દ્વારા બારમાં ટાંકવામાં આવેલા કેસ-કાયદાઓ વર્તમાન કેસની વિચિત્ર હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને મહેસૂલ માટે મદદરૂપ નથી.

૧૧. જેમની સામે મહેસૂલ વિભાગે ટેક્સ અપીલ નં..૩૬૬ અને ૨૦૦૧ની કલમ ૩૬૭ પસંદ કરી છે તેવા કરદાતાઓના કિસ્સામાં સમાન તથ્યો અસ્તિત્વમાં

હોવાથી, ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નોંધાયેલા તથ્યોના તારણોમાં દખલ કરવા માટે કોઈ કેસ બનાવવામાં આવ્યો નથી.

૧૨. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, વર્તમાન અપીલમાં કોઈ હસ્તક્ષેપની માંગ કરવામાં આવતી નથી અને તે આથી નકારી કાઢવામાં આવે છે.

(જયંત પટેલ, ન્યાયમૂર્તિ)

(એસ. એચ. વોરા, ન્યાયમૂર્તિ)

હિતેશ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.